

Duboki tragovi neuništivog

hrvatskog duha

Knjiga *Baštinske teme Boke kotorske* je prilog poštovanju nacionalne baštinske cjelovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan političkih granica Republike Hrvatske

Najveća opasnost je u otimanju memorije hrvatske baštine

natim Bokeljima. Knjiga *Baštinske teme*

Knjiga *Baštinske teme Boke kotorske*

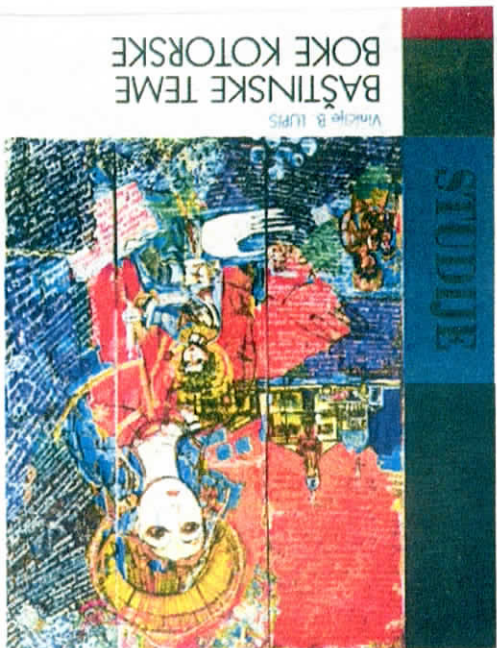
eseja i ogleda autora knjige, koji se dva desetljeća sustavno bavi kulturnom baštinom Boke kotorske i hrvatske autohtonosti i religioznosti. Posebna pozornost posvećena je rekonstrukciji kotorske ple- mičke obitelji De Gosti iz XIV. stoljeća i kotorskoj srednjovjekovnoj umjetnosti. Zlatarstvo, osobito sakralno zlatarstvo, nikada nije sustavno promišljano u cjelovitosti interdisciplinarnog istraživanja. Obraduje se kult bokokotorskih muč- nika Petra, Andrije, Lovričena, u Dubrovniku zvanih Petiolovljeni, koji prati od njegovih početaka. Kult svete braće kao rezultat sustavnog istraživanja pok- retnosti grada iz bokeljskih crkvenih rizi- ca. Nadamo se da je interpretativna meto- da naša stetan put uz arhivska i povijesna istraživanja, ponudivši nove spoznaje o uklopljenosti baštine hrvatske zajednice Boke kotorske u cjelovitost hrvatske i eu- ropске baštine, uza sve svoje zadane spe- cifičnosti. Autor obrađuje drvenu skulpt- uru Boke kotorske XV. i XVI. st. kao in- tegralni dio hrvatskih i europskih likov- nih tijelova. Isto tako, po prvi put sustav- no obrađuje dva iznimno važna kulturna toposa Boke kotorske. Prvi je prikaz sve- ušta Male Gospe u Gornjoj Lastvi, malo znanog svešta mornara i težaka, smještenog na južnim padinama poluo- toka Vrmca, a drugi je franjevački samo- stan sv. Klare u Kotoru - posljednji franjevački samostan u Boki kotorskoj. Autor je poput mrtvozornika jedne civil- zacije na zalasku, na temelju sačuvane arhivske građe i umjetnina, pokušao rekonstruirati likovne i duhovne utjecaje te dati njihovu valorizaciju u okviru sa- cijom, vjeterom a nadasve čuvanjem tog likovloškog, martirološkog i književ- nog karaktera, koji međusobno konver- giraju u interdisciplinarnu kulturološku baštinu" ne skuplja da bi sebi nešto usćario, nego da bi obilato i drugima davao, otvara niz tema koje su na izgled unaprijed bile osudene na zaborav. Upravo je zaborav jedna od bolnih činjenica koja se proteže na otkrivanje,

baštinske teme Boke kotorske" na- ziv je knjige autora Vinićija B. Lupisa koja je nakon "Fasinade" predstavljena u crkvi na svetištu Gospe od Škrpjela.

Knjiga je kapitalno djelo koje obrađuje dvaesetogodišnje Lupisovo istraživanje kulturne baštine Crne Gore, posebno hrvatske kulturne baštine. Knji- ga je rizična povijest, povijest arheolo- gije, povijest književnosti i zbirka eseja. Recenzenti knjige su eminentni stručnjaci dekan likovne akademije u Splitu dr. sc. Branko Matulić i dr.sc. Hrvojkina Miha- nović-Salopek.

"Nadam se da će ova knjiga pružiti je- dan pun pregled kulturne baštine Hrvat- skog naroda u Boki kotorskoj. Razdo- tin Fabris i "Sanjam kako Boka tone" autora Zeljka Brguljana, djela koja se nalaze u galeriji Gospe od Škrpjela. Du- gogodišnji znanstveni rad urodio je ve- likom sintezom i ovo kapitalno djelo je izvan drzavnih teritorija Republike Hr- vatske. Vinićije B. Lupis ne zaboravlja, log postovanju nacionalne baštinske cje- lovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan političkih granica Republike Hr- vatske, poštujući pritom političke i po- vijesne stvarnosti suvremenih europskih standarda - zaključio je autor Vinićije B. Lupis.

Recenzent dr. sc. Branko Matulić pred- stavljajući knjigu kazao je "u knjizi *Baštinske teme Boke kotorske* li raz- litičim tematskim cjelinama, istančanim stilom i dojmivom znanstvenom erudi- cijom, prezentiraju probirani samostalni simboličko mjesto koje je prozeto po- vijesću, umjetnošću, kulturom, tradi- cijom, vjeterom a nadasve čuvanjem tog likovloškog, martirološkog i književ- nog karaktera, koji međusobno konver- giraju u interdisciplinarnu kulturološku baštinu" ne skuplja da bi sebi nešto usćario, nego da bi obilato i drugima davao, otvara niz tema koje su na izgled unaprijed bile osudene na zaborav. Upravo je zaborav jedna od bolnih činjenica koja se proteže na otkrivanje,

Rasuta baština na otoku Gospe od Škrpjela

čuvanje i tumaćenje tema vezanih uz nas nacionalni povijesno-kulturološki okvir izvan drzavnih teritorija Republike Hr- vatske. Vinićije B. Lupis ne zaboravlja, log postovanju nacionalne baštinske cje- lovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan političkih granica Republike Hr- vatske, poštujući pritom političke i po- vijesne stvarnosti suvremenih europskih standarda - zaključio je autor Vinićije B. Lupis.

Recenzent dr. sc. Branko Matulić pred- stavljajući knjigu kazao je "u knjizi *Baštinske teme Boke kotorske* li raz- litičim tematskim cjelinama, istančanim stilom i dojmivom znanstvenom erudi- cijom, prezentiraju probirani samostalni simboličko mjesto koje je prozeto po- vijesću, umjetnošću, kulturom, tradi- cijom, vjeterom a nadasve čuvanjem tog likovloškog, martirološkog i književ- nog karaktera, koji međusobno konver- giraju u interdisciplinarnu kulturološku baštinu" ne skuplja da bi sebi nešto usćario, nego da bi obilato i drugima davao, otvara niz tema koje su na izgled unaprijed bile osudene na zaborav. Upravo je zaborav jedna od bolnih činjenica koja se proteže na otkrivanje,

baštinske teme Boke kotorske" na- ziv je knjige autora Vinićija B. Lupisa koja je nakon "Fasinade" predstavljena u crkvi na svetištu Gospe od Škrpjela.

Knjiga je kapitalno djelo koje obrađuje dvaesetogodišnje Lupisovo istraživanje kulturne baštine Crne Gore, posebno hrvatske kulturne baštine. Knji- ga je rizična povijest, povijest arheolo- gije, povijest književnosti i zbirka eseja. Recenzenti knjige su eminentni stručnjaci dekan likovne akademije u Splitu dr. sc. Branko Matulić i dr.sc. Hrvojkina Miha- nović-Salopek.

Knjiga *Baštinske teme Boke kotorske* je prilog poštovanju nacionalne baštinske cjelovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan političkih granica Republike Hrvatske, poštujući pritom političke i povijesne stvarnosti suvremenih europskih standar- da.

Knjiga *Baštinske teme Boke kotorske* je prilog poštovanju nacionalne baštinske cjelovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan političkih granica Republike Hrvatske, poštujući pritom političke i povijesne stvarnosti suvremenih europskih standar- da.

Lupisovo stručno praćenje bokokotorskog područja

Ujedinijen je niz studija i znanstvene bokokotorske teme Boke kotorske kulture sive brade Petlovićevaca, kao

novoj knjizi Vinićija B. Lupisa *Bastinske teme Boke kotorske* (1890-1966). U više svojih radova, u kojima se obraduju skupa Pavla Butorca (1888-1966). U više svojih radova, u kojima se obraduju višestruke kulturne i povijesne povezanosti između Boke kotorske, Korčule, Dubrovnička i Pelejšca, Vinićija B. Lupisa redovito spominje i književne veze, te se dotiče književne djelatnosti Augustina Jurja Draginica Šaske (1689-1735), na Jurja Draginica Šaske (1689-1735), kotorskog i splitskog biskupa Marka Ka-logjere (1819-1888), a obuhvaća i iseljeničku književnost, unutar koje je osvijetlio književno-novinarski rad i djelovanje Luke Brajnovića. Možemo zaključiti da knjiga Vinićija B. Lupisa pruža važno vrlo pomno istraženi arhivski podaci o civilizacijskog kruga i konteksta. Budući da je bokokotorsko područje još uvijek nedostajano proučavano od hrvatskih znanstvenika, to više je ova knjiga s obiljem novostvarane i višestruko proučene tematičke dragocjena i iznimno potrebna.

Hrvojka MIHANOVIC-SALOPEK

Skupljanje "rasute baštine"

Knjizi Bastinske teme Boke kotorske u različitim se tematskim cjelinama, istancanim stilom i dojmljivom znanstvenom erudicijom, prezentiraju probrani samostalni znanstveni članci, studije, osvrti i esaji povijesnog, povijesno-umjetničkog, relikviloškog, martirološkog i književnog karakteru, koji međusobno konvergiraju u interdisciplinarnu kulturološku studiju kojoj je zadaća ne tek zahvaćati nego i osvijetliti u dubokom i neiscrpnom, ali i dotrajano zatvijenom bazenu hrvatskoga povijesnog i kulturnog naslijeđa Boke kotorske.

Autor Vinićije B. Lupis, poput pravog *bastinca*, jasnim stilom i znanstvenom utemeljenim i nepobitnim činjenicama, ali ne bez duše i osjećaja, jer "rasutu baštinu" ne skuplja da bi sebi nešto usitario, nego da bi obilato i drugima davao, otkriva i razotkriva. Upravo je zaboravljena jedna od boljih činjenica koja se proteže na otkrivanje, čuvanje i umacenje tema vezanih uz naš nacionalni povijesno-kul-

Branko MATUJIĆ

turološki okvir izvan državnih teritorija Republike Hrvatske. Vinićije B. Lupis ne zaboravlja, stovise, vrlo dobro pamti i zna "što je bilo i kako je bilo", i ne ustručava se to reći.

U ovoj knjizi sažeto je tako puno: u njoj se isprepleću osobe i položaji, sveti i božanstva, mjesta i razmeda, putovi i stranpućice, pravda i intrige, kultovi i vjetrovanja, mitovi i povijest, sudbine i stradanja, ljubavi i nadanja, znanost i umjetnost, gradevine i vrtovi, slike i kipovi, stvarnost i opsjena, ideja i mimesis, teze i hipoteze, riječi i glazba, proza i stihovi... No njezina najveća vrijednost je ta da se između njezinih korica osjeća duh Dalmacije kakva je nekad bila, i kakve više biti ne će. Opojna zrioba Mediterana, prozeta hrvatskim kulturnim identitetom koji prihvaća i sublimira, razlaže i poštuje sve koji mu hoće dobro, ali ne bez reda i ustroja, jer slavne Bokeljske mornarice ne bi bilo bez jasnih zaduženja i odgovornosti te pravedne pripadajuće slave.

